MESİRE ALANLARINDA KULLANICI İSTEK VE EĞİLİMLERİNİN KÜTAHYA İLİ ÖRNEĞİNDE DEĞERLENDİRİLMESİ¹

EVALUATING USER PREFERENCES AND TENDENCIES IN THE RECREATION AREAS; CASE OF KÜTAHYA PROVINCE

Ercan GÖKYER¹, Melih ÖZTÜRK², Yasin DÖNMEZ³, Kübra ÖZTÜRK⁴

¹⁻²⁻⁴ Bartın Üniversitesi, Orman Fakültesi, Peyzaj Mimarlığı Bölümü, Bartın / Türkiye

³ Karabük Üniversitesi, Orman Fakültesi, Peyzaj Mimarlığı Bölümü, Karabük / Türkiye

Öz: Günümüzde kentsel alanlardaki plansız gelişim ve teknolojik gelişmelere bağlı olarak ortaya çıkan yoğun ve hızlı yaşam tarzı insanları olumsuz olarak etkilemektedir. Bu nedenle kentlerde yaşayanlar boş zamanlarında kentin olumsuz koşullarından uzaklaşmayı tercih etmektedirler. Son zamanlarda yeşil alanlar ve bu alanlarda gerçekleştirilen rekreasyonel faaliyetler kent insanı için boş zamanları değerlendirme aracı olarak önem kazanmıştır. Kent ve yakın çevresindeki mesire yerleri özellikle hafta sonları piknik yapmak ve çeşitli rekreasyonel faaliyetlerde bulunmak isteyenler tarafından tercih edilen alanlar arasında yer almaktadır. Bu çalışmada Kütahya İli Ağaçköy Regülatörü Mesire Alanı örneğinde kullanıcı tercih ve eğilimleri değerlendirilmiştir. Araştırma alanında gözlem ve yarı yapılandırılmış görüşme tekniğinden faydalanılarak, alan ile ilgili olarak kullanıcı talep ve eğilimleri belirlenmiştir. Bu yöntem kullanılarak, 100 örneklem üzerinden elde edilen veriler parametrik olmayan yüzde frekans testi ile analiz edilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Mesire Alanları, Kullanıcı Talepleri, Kütahya, Yarı Yapılandırılmış Görüşme Tekniği

Abstract: Today, unplanned urban development and intensive and fast life that have occurred as a consequence of technological developments negatively influence the human. Therefore, urban dwellers prefer to escape from the unfavorable conditions of the cities during their leisure times. Recently, green spaces and the recreational activities conducted within these spaces have gained importance for the urban dwellers in order to supply opportunities for the recreational activities. Recreation areas within the city center and vicinity are among the places that are chosen for weekend picnics and variable recreational activities. This study intends to evaluate the user preferences and tendencies in the case of Ağaçköy Regulator Recreation Area located in Kütahya of Turkey. Using the observation and semi-structured interview techniques, the user demands and tendencies were determined. Data collected from 100 participants were analyzed by using non-parametric percentage frequency test.

Key Words: Recreation Areas, User Demands, Kütahya, Semi-Structured Interview Technique

Doi: 10.17365/TMD.2016716512

(1) *Sorumlu Yazar: Yasin DÖNMEZ, Bartın Üniversitesi Orman Fakültesi Peyzaj Mimarlığı Bölümü Bartın / Türkiye yasindonmez@karabuk.edu.tr Geliş Tarihi / Received: 29.12.2015 Kabul Tarihi/ Accepted: 16.03.2016 Makalenin Türü: Type of article (Araştırma – Uygulama / Research -Application) Çıkar Çatışması / Conflict of Interest: Yok / None “Etik Kurul Raporu Yok – None of Ethics Committee”*

MTD

www.mtddergisi.com

ULUSLARARASI HAKEMLİ TASARIM VE MİMARLIK DERGİSİ

Ocak / Şubat / Mart / Nisan 2016 Sayı: 07 Kış İlkbahar

INTERNATIONAL REFEREED JOURNAL OF DESIGN AND ARCHITECTURE

January / February / March / April 2016 Issue: 07 Winter Spring

ID:107 K:124

ISSN Print: 2148-8142 Online: 2148-4880

(ISO 9001-2008 Belge No / Document No: 12879 & ISO 14001-2004 Belge No / Document No: 12880)

(Marka Patent No / Trademark)

(2015/04018 – 2015 / GE - 17595)

1.GİRİŞ

Dünya genelinde ve Türkiye’de ortaya çıkan hızlı nüfus artışı, sanayileşme ve teknolojik gelişmeler doğal kaynakların ileri derecede tahrip olmasına hatta bu kaynakların bazılarının yok olmasına sebep olmuştur. Bunlara bağlı olarak, kentlerde plansız gelişim ve sağlıksız yaşam koşulları ortaya çıkmış, çevre ile ilgili ciddi sorunlar da görülmeye başlamıştır (Grace, 2005; UN, 2014). Bu durum kent insanının fiziksel, ruhsal ve sosyoekonomik ve kültürel yönlerden pek çok sorunlarla karşı karşıya kalmasına neden olmuştur. Günümüzde yeşil alanlar ve bu alanlarda gerçekleştirilen rekreasyon faaliyetleri kent insanı için boş zamanları değerlendirme aracı olarak önem taşımaktadır.

Rekreasyon, boş zamanlar içinde, bireyin kendi arzusu ve niyeti ile dahil olduğu, fiziksel ve ruhsal açılardan yenilenme maksadıyla yapılan faaliyetleri kapsar. Bununla birlikte, toplumsal, ekonomik, kültürel niteliklere ve toplumun değer yargılarını dikkate alarak yapılan hususi niteliklere sahip etkinlikler bütünüdür. İnsanların günü birlik, hafta sonu, yıllık izin ve uzun tatiller ile emeklilik olmak üzere değişik uzunluk ve mahiyette birçok aktiviteleri söz konusudur. Rekreasyon faaliyetleri, insanların fiziksel, psikolojik ve sosyal yönlerini geliştirmeyi ve destekleöeyi hedeflemektedir (Lesley and Hall, 2001; Gülez, 1989; Karaküçük, 1999, Koç ve Şahin, 1999). Hâlihazırda, kentsel yeşil alanların yetersizliği sebebiyle, kent insanı için, kent ve yakın çevresindeki kent ormanları ve diğer mesire yerleri rekreasyon faaliyetlerine

imkan sağlayan değerli ve nitelikli alanlar arasında bulunmaktadır (Kurdoğlu ve Düzgüneş, 2011).

Mesire Yerleri Yönetmeliği’nde; “toplumun çeşitli dinlenme, eğlenme ve spor ihtiyaçlarını karşılamak, yurdun güzelliğine katkı sağlamak ve turistik hareketlere imkân vermek maksadıyla, gerekli yapı, tesis ve donatılarla kullanıma ayrılan, halkın günübirlik veya geceleme ihtiyaçlarını karşılayan, rekreasyonel ve estetik kaynak değerlerine sahip orman rejimine tabi sahalara” olarak nitelendirilen mesire yerleri dört farklı türde olabilmektedir. Bu alanların kendi içinde ayrıldığı hususlar olmasına rağmen, toplumun rekreasyon ihtiyaç ve arzularını karşılama maksadıyla oluşturulmaları, alanın niteliğine göre çeşitli altyapı tesislerini içeren orman karakterindeki alanlar olmaları ortak özellikleridir (Anonim, 2013). Mesire yerleri, bilhassa hafta sonları piknik yapmak ve çeşitli rekreasyon faaliyetlerde bulunmak isteyenler için tercih edilen alanlar arasındadır.

Kentsel alanların civarında insanların rekreasyon ihtiyaçlarını karşılamak maksadıyla oluşturulan mesire yerleri, sosyal ve çevresel özellikleri ile dikkat çeken alanlardır. Dolayısıyla, bu alanların planlama ve tasarımında tabii kaynakların asgari zarar göreceği ve kullanıcı istek ve arzularının değerlendirildiği bir yaklaşım tercih edilmelidir (Kurdoğlu, vd. 2011; Sağlık ve Kelkit, 2015;).

Bu çalışmada, Kütahya İli Ağaçköy Regülatörü Mesire Alanı örneğinde kullanıcı tercih ve eğilimleri değerlendirilmiştir. Araştırma alanı için,

MTD

www.mtddergisi.com

ULUSLARARASI HAKEMLİ TASARIM VE MİMARLIK DERGİSİ
Ocak / Şubat / Mart / Nisan 2016 Sayı: 07 Kış İlkbahar
INTERNATIONAL REFEREED JOURNAL OF DESIGN AND ARCHITECTURE
January / February / March / April 2016 Issue: 07 Winter Spring
ID:107 K:124

ISSN Print: 2148-8142 Online: 2148-4880

(ISO 9001-2008 Belge No / Document No: 12879 & ISO 14001-2004 Belge No / Document No: 12880)

(Marka Patent No / Trademark)

(2015/04018 – 2015 / GE - 17595)

gözlem ve yarı yapılandırılmış görüşme tekniklerinden faydalanılarak, alan hususunda kullanıcı talep ve eğilimleri tespit edilmiştir. Bu yöntemler kullanılarak, 100 örneklem üzerinden elde edilen veriler parametrik olmayan yüzde frekans testi sayesinde analiz edilmiştir.

2. MATERYAL ve YÖNTEM

Çalışmada, Kütahya İli kent merkezine 15 km mesafede bulunan Ağaçköy Regülatörü Mesire Alanı incelenmiştir. Kütahya, Ege Bölgesi'nin İç Batı Anadolu Bölümü'nde yer almaktadır (Şekil 1). İç Anadolu Bölgesi ile Ege Bölgesi arasında geçiş alanına sahip bir ildir. Yaklaşık 11.875 km²'lik yüzölçümüne sahiptir. Kütahya'nın kuzeyinde Bursa, kuzeydoğusunda Bilecik, doğusunda

Eskişehir ve Afyon, güneyinde Uşak, batısında Manisa ve Balıkesir illeri bulunmaktadır.

2016 yılı verilerine göre Kütahya İli'nde 572,287 kişi yaşamaktadır (TUİK, 2016). Kütahya; İç Batı Anadolu Bölümü'nün kuzeyinde yer alması sebebiyle, Karadeniz ve Akdeniz iklimleri arasında geçiş iklimi özelliğini gösteren Marmara Geçiş İklimi'nin etkisi altındadır. Böylece, yarı nemli, mezotermal iklim özelliğine sahip Kütahya'da yıllık sıcaklık ortalaması 10.5°C dir. Ortalama en yüksek sıcaklık, 28.5°C ile Ağustos ayında, ortalama en düşük sıcaklık -3.2°C ile Ocak ayında yaşanmaktadır. Kütahya'da yağışlar bilhassa kışın ağırlıklı olmakla birlikte, ilkbahar ve sonbahar aylarında da oldukça fazladır. Yazları genellikle kuraktır ve su açığı fazladır (MGM, 2016; Atalay, 2011).

Şekil 1. Kütahya İli'nin Türkiye'deki Konumu

MTD

www.mtddergisi.com

ULUSLARARASI HAKEMLİ TASARIM VE MİMARLIK DERGİSİ

Ocak / Şubat / Mart / Nisan 2016 Sayı: 07 Kış İlkbahar

INTERNATIONAL REFEREED JOURNAL OF DESIGN AND ARCHITECTURE

January / February / March / April 2016 Issue: 07 Winter Spring

ID:107 K:124

ISSN Print: 2148-8142 Online: 2148-4880

(ISO 9001-2008 Belge No / Document No: 12879 & ISO 14001-2004 Belge No / Document No: 12880)

(Marka Patent No / Trademark)

(2015/04018 – 2015 / GE - 17595)

2.1. Çalışmanın Kapsamı

Mesire alanları ile ilgili olarak Kütahya şehrinde yaşayan halkın görüşlerinin değerlendirildiği bu araştırmada; yerel halkın demografik özellikleri, halkın alanla ilgili istekleri, ihtiyaçları ve düşünceleri değerlendirilmiştir.

Çalışma materyalini oluşturan Kütahya İli Ağaçköy Regülatörü Mesire Alanı'nın seçiminde:

- ✓ Halkın büyük çoğunluğu tarafından bilinen ve kullanılan bir alan olması
- ✓ Merkezi alanlara yakın olması gibi faktörler dikkate alınmıştır.

Araştırmada mesire alanını kullanan yerel halkın, alan hakkındaki görüşlerinin tespit edilmesi hedeflendiğinden yarı yapılandırılmış görüşme tekniği kullanılmıştır. Bu amaçla; yapılan literatür çalışmaları ve uzman görüşleri değerlendirilerek görüşme formu hazırlanmıştır.

Görüşme tekniği, araştırma maksadına uygun olarak hazırlanan soruların, görüşüne ihtiyaç duyulan kişi(ler) araştırmacı tarafından sorularak cevap alınması ve bunların değerlendirilmesini içermektedir (Ural ve Kılıç, 2013). Yarı yapılandırılmış görüşme tekniği, araştırmacıya sistematik ve karşılaştırılabilir bilgi ve fikir elde edebilme imkânı sağlamaktadır. Bu çalışmada, alanda yapılacak görüşme sayısı 100 olarak tespit edilmiştir. Görüşmeler, 2015 yılının Mart ile Kasım ayları arasında uygulanmış ve elde edilen veriler yüzde

frekans testi ile analiz edilerek değerlendirilmesi yapılmıştır.

2.2. Veri Toplama Yöntemi

Hazırlanan görüşme formu iki bölüm halinde teşkil edilmiştir. Birinci bölümde, demografik özellikleri tespit edebilmek amacıyla cinsiyet, medeni durum, yaş, eğitim durumunu içeren dört soruya cevap aranmıştır. Sonraki bölümde ise araştırmacılar tarafından ulusal literatürde bulunan, konuyla ilgili diğer uzmanlık çalışmalarından yararlanılarak geliştirilen kullanıcı istek, ihtiyaç ve eğilimlerinin değerlendirilmesini hedefleyen toplam 5 soruya yer verilmiştir. Verilerin analizi “Windows için SPSS 23” paket programı kullanılarak gerçekleştirilmiştir.

3. ARAŞTIRMA BULGULARI

Önceki bölümlerde de ifade edildiği gibi araştırma alanı olarak Kütahya İli'nde bulunan “*Ağaçköy Regülatörü Mesire Alanı*” tercih edilmiştir.

Ağaçköy Regülatörü Mesire Alanı

Ağaçköy Regülatörü Mesire Alanı, 50 ha yüzölçümüne sahip olup, Kütahya'nın en eski piknik alanlarından biridir. İl merkezine 15 km uzaklıktadır. Mesire alanının içinden Porsuk Çayı geçmektedir (Şekil 2).

Ağaçköy Regülatörü, Devlet Su İşleri (DSİ) tarafından Porsuk Çayı etrafındaki tarım arazilerinin yaz döneminde sulama ihtiyacını karşılamak amacıyla tesis edilmiştir. Piknik ve balık tutma (Şekil 3) amacıyla kullanılan regülatörün etra-

MTD

www.mtddergisi.com

ULUSLARARASI HAKEMLİ TASARIM VE MİMARLIK DERGİSİ

Ocak / Şubat / Mart / Nisan 2016 Sayı: 07 Kış İlkbahar

INTERNATIONAL REFEREED JOURNAL OF DESIGN AND ARCHITECTURE

January / February / March / April 2016 Issue: 07 Winter Spring

ID:107 K:124

ISSN Print: 2148-8142 Online: 2148-4880

(ISO 9001-2008 Belge No / Document No: 12879 & ISO 14001-2004 Belge No / Document No: 12880)

(Marka Patent No / Trademark)

(2015/04018 – 2015 / GE - 17595)

findaki alanın bakımı ve düzenlenmesi Kütahya Belediyesi'ne devredilmiştir. Bu sayede, belediye tarafından piknik ve diğer rekreasyon faaliyetlerinin gerçekleştirilmesi için alanın yeniden planlama ve tasarımı yapılmıştır (Anonim, 2015).

Şekil 2. Ağaçköy Regülatörü Mesire Alanından genel Görünüm

Şekil 3. Balık Tutma Tesisleri

Düzenlemeler sonucunda mesire alanına gelen ziyaretçilerin kullanımına yönelik piknik alanları ve tesisleri (Şekil 4), çocuk oyun alanı (Şekil 5) çeşmeler, mescit, restoran, büfe, otopark, ve tuvalet yapılmıştır (Şekil 6).

Şekil 4. Piknik Alanları Ve Tesisleri

Şekil 5. Çocuk Oyun Alanı Ve Çevresi

Şekil 6. Alandaki Büfe, Restorant Ve Çevresi

MTD

www.mtddergisi.com

ULUSLARARASI HAKEMLİ TASARIM VE MİMARLIK DERGİSİ

Ocak / Şubat / Mart / Nisan 2016 Sayı: 07 Kış İlkbahar

INTERNATIONAL REFEREED JOURNAL OF DESIGN AND ARCHITECTURE

January / February / March / April 2016 Issue: 07 Winter Spring

ID:107 K:124

ISSN Print: 2148-8142 Online: 2148-4880

(ISO 9001-2008 Belge No / Document No: 12879 & ISO 14001-2004 Belge No / Document No: 12880)

(Marka Patent No / Trademark)

(2015/04018 – 2015 / GE - 17595)

Anket Sonuçları

Rekreasyon alanlarının değerlendirilmesi amacıyla 100 kişi ile bire bir görüşme gerçekleştirilmiştir. Görüşme sonuçlarından demografik özelliklere

ilişkin bilgiler Tablo 1’de yer almaktadır. Buna göre; görüşmeye katılanların % 41’i erkektir. Görüşme yapılan kişiler içinde evli olanlar % 57 oranında olup, eğitim seviyesi olarak lise düzeyi % 48 ile ilk sırada yer almaktadır.

Tablo 1. Ankete Katılanların Demografik Özelliklerine İlişkin Frekans (F) ve Yüzde (%) Dağılımları (N=100)

Değişkenler	Gruplar	f	%
Cinsiyet	Kadın	59	59
	Erkek	41	41
Yaş	18-22 yaş	13	13
	23-27 yaş	25	25
	28-32 yaş	19	19
	33-37 yaş	22	22
	38-42 yaş	8	8
	43 ve üzeri yaş	13	13
Medeni durum	Evli	57	57
	Bekâr	43	43
Eğitim düzeyi	Ortaöğretim	32	32
	Lise	48	48
	Lisans	17	17
	Lisansüstü	3	3

Ankete katılan kişilerin ‘*Mesire Alanından Yeterince Yararlanmanızı Engelleyen Faktörler Nelerdir?*’ sorusuna genel olarak verdikleri cevaplar Tablo 2’de göre en fazla % 22 ile “kalabalık ve bakım-

sızlık”, % 21 ile de “ulaşım sorunları” cevapları olmuştur. En az ise % 6 ile “mesire alanlarının güvensiz” olması cevapları olmuştur. Cevaplar ve yüzde dağılımları Tablo 3’de verilmiştir.

MTD

www.mtddergisi.com

ULUSLARARASI HAKEMLİ TASARIM VE MİMARLIK DERGİSİ

Ocak / Şubat / Mart / Nisan 2016 Sayı: 07 Kış İlkbahar

INTERNATIONAL REFEREED JOURNAL OF DESIGN AND ARCHITECTURE

January / February / March / April 2016 Issue: 07 Winter Spring

ID:107 K:124

ISSN Print: 2148-8142 Online: 2148-4880

(ISO 9001-2008 Belge No / Document No: 12879 & ISO 14001-2004 Belge No / Document No: 12880)

(Marka Patent No / Trademark)

(2015/04018 – 2015 / GE - 17595)

Tablo 2. Mesire Alanından Faydalanmayı Etkileyen Faktörler

Mesire Alanından Yeterince Yararlanmanızı Engelleyen Faktörler Nelerdir?	Kadın	Erkek	%
Kalabalık	14	8	22
Gürültü	5	5	10
Görsel Kirlilik	3	5	8
Ulaşım	16	5	21
Bakımsızlık	12	10	22
Güvensiz Oluşu	2	4	6
Diğer	7	4	11

Ankete katılan kişilerin “*Mesire Alanına Nasıl Gelirsiniz?*” sorusuna genel olarak verdikleri cevap Tablo 3’te verilmiştir. Buna göre en fazla % 35 ile “*kendi aracım*la” cevabı olmuştur. “*taksi ile*

ulaşım” % 31 ile ikinci en yüksek verilen cevap olmuştur. “*yürüyerek*” cevabı ise sadece erkekler tarafından verilmiş ve % 3 ile en düşük yüzdeye sahip cevap olmuştur.

Tablo 3. Mesire Alanına Ulaşım

Mesire Alanına Nasıl Gelirsiniz?	Kadın	Erkek	%
Yürüyerek	-	3	3
Toplu Taşıma Aracı	19	4	23
Kendi Aracım	14	21	35
Taksi ile	16	10	31
Bisiklet	10	3	13

Ankete katılan kişilerin “*Bu Mesire Alanının Seçilmesinde Etkili Olan Faktörler Nelerdir?*”

sorusuna verdikleri cevap Tablo 4’te verilmiştir. Buna göre en fazla % 34 ile “*Yeme-İçme, WC*

MTD

www.mtddergisi.com

ULUSLARARASI HAKEMLİ TASARIM VE MİMARLIK DERGİSİ

Ocak / Şubat / Mart / Nisan 2016 Sayı: 07 Kış İlkbahar

INTERNATIONAL REFEREED JOURNAL OF DESIGN AND ARCHITECTURE

January / February / March / April 2016 Issue: 07 Winter Spring

ID:107 K:124

ISSN Print: 2148-8142 Online: 2148-4880

(ISO 9001-2008 Belge No / Document No: 12879 & ISO 14001-2004 Belge No / Document No: 12880)

(Marka Patent No / Trademark)

(2015/04018 – 2015 / GE - 17595)

Gibi İhtiyaçlara Cevap Vermesi”, % 16 “*güvenilir olması*”, ve %14 ile “*Oyun ve Spor Alanlarının Bulunması*” cevapları olmuştur. Manzara güzel-

liği olması, porsuk çayının kenarında bulunması, balık tutmaya imkân sağlaması DİĞER’e verilen cevapları teşkil etmektedir.

Tablo 4. Mesire Alanının Seçilmesinde Etkili Olan Faktörler

Bu Mesire Alanını Seçmenizdeki Etkili Faktörler Nelerdir?	Kadın	Erkek	%
Güvenlik	9	7	16
Geçiş Güzergâhı Üzerinde Olması	5	5	10
Bitkisel Düzenlemelerden Dolayı	7	2	9
Oyun ve Spor Alanlarının Olması	8	6	14
Oturma Elemanlarının Bulunması	3	4	7
Yeme-İçme, WC, gibi ihtiyaçlara cevap vermesi	20	14	34
Diğer	7	3	10

Ankete katılan kişilerin ‘*Bu Mesire Alanını Daha Çok Hangi Aylarda Kullanırsınız?*’ sorusuna verilen cevaplar Tablo 5’da verilmiştir. Buna göre; en fazla tercih edilen aylar % 55 ile “*Temmuz-*

Ağustos” olup, % 28 ile “*Mayıs-Haziran*” ayları ikinci sırada yer almaktadır. Her ikisi de % 3 ile “*Mart-Nisan ve Kasım-Aralık*” ayları ise son sırada tercih edilmiştir.

MTD

www.mtddergisi.com

ULUSLARARASI HAKEMLİ TASARIM VE MİMARLIK DERGİSİ

Ocak / Şubat / Mart / Nisan 2016 Sayı: 07 Kış İlkbahar

INTERNATIONAL REFEREED JOURNAL OF DESIGN AND ARCHITECTURE

January / February / March / April 2016 Issue: 07 Winter Spring

ID:107 K:124

ISSN Print: 2148-8142 Online: 2148-4880

(ISO 9001-2008 Belge No / Document No: 12879 & ISO 14001-2004 Belge No / Document No: 12880)

(Marka Patent No / Trademark)

(2015/04018 – 2015 / GE - 17595)

Tablo 5. Mesire Alanına Gelmek Maksadıyla Tercih Edilen Aylar

Bu Mesire Alanını Daha Çok Hangi Aylarda Kullanırsınız?	Kadın	Erkek	%
Ocak-Şubat	-	-	-
Mart-Nisan	1	2	3
Mayıs-Haziran	19	9	28
Temmuz-Ağustos	33	22	55
Eylül-Ekim	6	5	11
Kasım-Aralık	0	3	3

Ankete katılan kişilerin ‘Sizce Bu Mesire Alanında Yetersiz veya Eksik Olan Unsurlar Nelerdir?’ sorusuna genel olarak verdikleri cevap Tablo 6’de verilmiştir. Buna göre; birinci sırada % 32 ile “engelliler için olanak yok”, ikinci sırada % 17 “Park Güvenliksiz ve Kontrolsüz”, üçüncü

sırada %12 ile “Oyun ve Spor Alanı Yetersiz” cevapları yer almaktadır. Bununla birlikte, %7 ile “Bilgi Verici Levhalar Yok ve Çöp Kutusu, Bank ve Aydınlatma Yetersiz” cevapları aynı yüzdeye sahip olmuşlardır.

Tablo 6. Mesire Alanındaki Yetersiz veya Eksik Olan Unsurlar

Sizce Bu Mesire Alanında Yetersiz veya Eksik Olan Unsurlar Nelerdir?	Kadın	Erkek	%
Oyun ve Spor Alanı Yetersizliği	12	11	23
Engelliler İçin Olanak Olmaması	19	13	32
Güvenlik ve Kontrol Olmaması	13	4	17
Yeşil Alan Yetersizliği	6	4	10
Bisiklet ve Koşu Yolu Olmaması	2	2	4
Bilgilendirme Levhalarının Olmaması	4	3	7
Çöp Kutusu, Bank ve Aydınlatmaların Yetersiz Oluşu	3	4	7

MTD

www.mtddergisi.com

ULUSLARARASI HAKEMLİ TASARIM VE MİMARLIK DERGİSİ

Ocak / Şubat / Mart / Nisan 2016 Sayı: 07 Kış İlkbahar

INTERNATIONAL REFEREED JOURNAL OF DESIGN AND ARCHITECTURE

January / February / March / April 2016 Issue: 07 Winter Spring

ID:107 K:124

ISSN Print: 2148-8142 Online: 2148-4880

(ISO 9001-2008 Belge No / Document No: 12879 & ISO 14001-2004 Belge No / Document No: 12880)

(Marka Patent No / Trademark)

(2015/04018 – 2015 / GE - 17595)

4. SONUÇ ve ÖNERİLER

Son yıllarda, kentsel alanlarda hızlı nüfus artışı-
nın bir sonucu olarak ortaya çıkan plansız kent
gelişimi ve yeşil alanların yetersizliği, insanla-
rın kentsel mekanların yakınındaki rekreasyon
alanlarına yönelmesine neden olmuştur. Ancak
rekreasyon faaliyetlerinin önemli bir ihtiyaç haline
geldiği günümüz şartlarında bu alanlar da yetersiz
kalmaktadır. Bu amaçla, kentsel alanlar ve yakın
çevresi için, halkın rekreasyon eğilim ve talepleri
dikkate alındığında, yeşil alanların yeterli düzeye
ulaştırılması gereği ortaya çıkmaktadır. Halkın talep
ve eğilimleri dikkate alınarak gerçekleştirilecek
planlama ve tasarım çalışmaları, kullanıcıların
rekreasyon ihtiyaçlarını en iyi şekilde karşılayacak
çözümleri üretecektir.

Bu çalışmada Kütahya İli Ağaçköy Regülatörü
Mesire Alanı örneğinde kullanıcı tercih ve
eğilimleri incelenmiştir. Çalışmada elde edilen
bulgulara göre; alana ulaşım zorluğu ve kalabalık
olması, alanın kullanımını kısıtlayan faktörler
olarak tespit edilmiştir. Aynı zamanda, kullanıcı
yoğunluğu alanda bakım ile ilgili sorunların da
ortaya çıkmasına neden olmaktadır.

Çalışmada elde edilen sonuçlar günümüz insanları
için rekreasyon alanlarının önemini ortaya koy-
maktadır. Hızlı nüfus artışı ve kentsel alanlarda
plansız büyüme kent insanını olumsuz olarak
etkilemektedir. İnsanlar, boş zamanlarında kent ve
yakın çevresinde bulunan rekreasyon alanlarına
gitme eğilimi içerisindeyler. Bu durum rekre-

asyon alanlarının kullanım ve taşıma kapasitesini
aşmasına yol açmaktadır. Böylelikle, rekreasyon
alanlarında bakım, temizlik, gürültü ve altyapı
tesislerinin yetersizliği gibi olumsuz durumlar
ortaya çıkmaktadır.

Mesire alanını kullananlar, alanda yeme içme
olanakları (piknik yapma), alt yapı tesisleri ve
rekreasyon aktivitelerine imkan sağlayacak
mekanların varlığını, alanın tercih edilmesinde
önemli faktörler olarak belirtmektedirler. Alanda
engellilerin de düşünülmesi gerekliliği görüşme
yapılan kişilerin % 19'u tarafından vurgulanmıştır.

Mesire alanına ilişkin çeşitli öneriler geliştiril-
miştir. Bu öneriler;

- Mesire alanı engelli bireylerin de faydalana-
bileceği şekilde düzenlenmelidir.
- Spor alanları ve çocuk oyun alanlarının yoğun
kullanım zamanları dikkate alınarak kapasiteleri
arttırılmalıdır.
- Alanın ulaşım ve güvenlik ile ilgili sorunları-
na yönelik çözümler getirilmelidir. Özellikle
kullanım yoğunluğu olan dönemlerde ve hafta
sonları alana ilave seferler konulmalıdır.
- Alanın kullanım yoğunluğu tespit edilerek
yoğun kullanım zamanlarında alandaki tesisler
ve bitkisel düzenlemelerin zarar görmemesi
için önlemler alınmalıdır.

MTD

www.mtddergisi.com

ULUSLARARASI HAKEMLİ TASARIM VE MİMARLIK DERGİSİ
Ocak / Şubat / Mart / Nisan 2016 Sayı: 07 Kış İlkbahar
INTERNATIONAL REFEREED JOURNAL OF DESIGN AND ARCHITECTURE
January / February / March / April 2016 Issue: 07 Winter Spring
ID:107 K:124

ISSN Print: 2148-8142 Online: 2148-4880

(ISO 9001-2008 Belge No / Document No: 12879 & ISO 14001-2004 Belge No / Document No: 12880)

(Marka Patent No / Trademark)

(2015/04018 – 2015 / GE - 17595)

- Bilgilendirme ve yönlendirme levhalarına yer verilerek insanların alanı daha rahat kullanmalarına imkan sağlanmalıdır.

KAYNAKÇA

ANONİM, (2015). Kütahya Belediyesi Fen İşleri Müdürlüğü, Kütahya

ANONİM, (2013). Mesire Yerleri Yönetmeliği Resmi Gazete, Sayı: 28578, 5 Mart 2013

ATALAY, İ., (2011). Türkiye İklim Atlası, İnkılap Kitabevi Yayınları, İstanbul

GRACE, J., (2005). Humans and Environmental Change (Chapter 21), An Introduction to Physical Geography and the Environment edited by Joseph Holden, Pearson Education, England

GÜLEZ, S., (1989). Park-Bahçe ve Peyzaj Mimarisi, KTÜ Basımevi, Ders Teksirleri Serisi 29, Trabzon

KARAKÜÇÜK, S., (1999). Rekreasyon; Boş Zamanları Değerlendirme, Gazi Yayınevi, 2. Baskı, Ankara

KOÇ, N., ŞAHİN, Ş. (1999). Kırsal Peyzaj Planlaması, AÜ Ziraat Fakültesi Yayını, Yayın No: 1509, Ankara

LESLEY, R., AND HALL, D., (2001). Rural tourism and recreation: principles to practice, CABI publishing, New York, USA

MGM, (2014). T.C. Çevre ve Orman Bakanlığı Devlet Meteoroloji İşleri Genel Müdürlüğü, Ankara

KURDOĞLU, O., DÜZGÜNEŞ, E., KURDOĞLU, Ç. B., (2011). Kent Ormanlarının Kavramsal Hukuksal ve Çevresel Boyutuyla Değerlendirilmesi, Artvin Çoruh Üniversitesi Orman Fakültesi Dergisi, 12 (1):63-76

KURDOĞLU, O., DÜZGÜNEŞ, E., (2011). Artvin Kent Ormanının Rekreasyon Olanakları ve Kullanıcı Tercihlerinin İrdelenmesi Artvin Çoruh Üniversitesi Orman Fakültesi Dergisi, 12 (2):199-210

SAĞLIK, A., KELKİT A., (2015). Çanakkale Orman İşletme Müdürlüğü Asmatepe C Tipi Mesire Yeri Mutluluk Ormanı Peyzaj Projesi, İnönü Üniversitesi Sanat Ve Tasarım Dergisi, Cilt: 4 Sayı:10,13-30

TUİK, (2015). tuik.gov.tr, Adrese Dayalı Nüfus Kayıt Sistemi (ADNKS) Sonuçları

UN, (2014). The World Population Situation in 2014, A Concise Report, Department of Economic and Social Affairs, Population Division.

URAL, A., KILIÇ, İ., (2013). Bilimsel Araştırma Süreci ve SPSS ile Veri Analizi, Detay Yayıncılık, Ankara

MTD

www.mtddergisi.com

ULUSLARARASI HAKEMLİ TASARIM VE MİMARLIK DERGİSİ

Ocak / Şubat / Mart / Nisan 2016 Sayı: 07 Kış İlkbahar

INTERNATIONAL REFEREED JOURNAL OF DESIGN AND ARCHITECTURE

January / February / March / April 2016 Issue: 07 Winter Spring

ID:107 K:124

ISSN Print: 2148-8142 Online: 2148-4880

(ISO 9001-2008 Belge No / Document No: 12879 & ISO 14001-2004 Belge No / Document No: 12880)

(Marka Patent No / Trademark)

(2015/04018 – 2015 / GE - 17595)

EXTENDED ABSTRACT

Rapid increase in population, industrialization and technologic developments have ended up with severe destruction of natural resources, unplanned urban sprawl, unhealthy life conditions, while causing serious environmental problems. These developments have led to various problems including physical, psychological and socio-cultural ones for the urban dwellers. Therefore, green areas and the recreational activities conducted within these areas are becoming more important for the urban dwellers to make use of their leisure times. Recreational areas are particularly preferred for weekend picnics and various recreational activities. These recreational areas which are established nearby the cities in order to meet the recreational demands of the urban dwellers, gain prominence with their social and environmental characteristics. Demands of the users should be taken into consideration while planning and designing these sites. The user preferences and tendencies were evaluated in this study within the case of Ağaçköy Regulator Recreation Area, located in Kütahya, Turkey. Observation and semi-structured interviews were conducted at the research area in order to determine the user demands and tendencies. Kütahya is located at the northwest of Central Anatolian Region and is under the influence of Marmara transition climate, carrying the characteristics of both the Black Sea and Mediterranean climates. During the study, we used semi-structured interview method in order to determine the opinions of the people who use this recreational area. While preparing the interview form, we reviewed the existing studies and the expert opinions. Semi-structured interview method allows the researcher to obtain systematic and comparable data. We decided to conduct the research with 100 participants. Interviews were conducted between March and November, of 2015. The data obtained were analyzed by using percentage frequency test. Semi-structured interview form consists of two parts. The first part comprises four questions on gender, marital status, education level and age in order to determine demographic characteristics of the participants. The second part involves five questions on user demands and preferences that have been constructed by using the literature and other studies about the subject. SPSS 2.3 for Windows packet program was used for the data analysis. Ağaçköy Regulator Recreation Area is one of the oldest picnic sites in Kütahya covering an area of 50 ha. The area is 15 km away from the city center lying along and nearby the Porsuk River. Ağaçköy Regulator was constructed by the General Directorate of State Hydraulic Works in order to irrigate the agricultural lands near the Porsuk River during summer seasons. The

MTD

www.mtddergisi.com

ULUSLARARASI HAKEMLİ TASARIM VE MİMARLIK DERGİSİ

Ocak / Şubat / Mart / Nisan 2016 Sayı: 07 Kış İlkbahar

INTERNATIONAL REFEREED JOURNAL OF DESIGN AND ARCHITECTURE

January / February / March / April 2016 Issue: 07 Winter Spring

ID:107 K:124

ISSN Print: 2148-8142 Online: 2148-4880

(ISO 9001-2008 Belge No / Document No: 12879 & ISO 14001-2004 Belge No / Document No: 12880)

(Marka Patent No / Trademark)

(2015/04018 – 2015 / GE - 17595)

area nearby the Ağaçköy Regulator, which is used for picnic and fishing, had been assigned to The Kütahya Municipality for its maintenance and regulation, and the municipality prepared a new plan and design for the usage of the area for picnic and other recreational activities. In order to evaluate the recreational area, an interview was conducted involving 100 participants. The analysis of the demographic characteristics of the participants revealed that 41% of the participants were male, 57% were married and, 48% were high school graduates. When the participants were asked about the factors that prevent them from using the recreational area, 22% complained about “*crowd and negligence*”, 21% touched upon “*transportation problems*”, and 6% referred to the “*security problems in the recreational area*”. When the participants were asked about the factors that led them to choose visiting the Ağaçköy Regulator Recreation Area, the answers concentrated on the offered “*food and beverage facilities*” (34%), “*security of the recreational area*” (16%), and “*playground facilities*” (14%). Other responses included the “*landscape beauty*”, “*the existence of the Porsuk River nearby*” and “*the fishing activities*”. Recently, the unplanned urban sprawl and the lack of sufficient green spaces that are the consequences of the rapid urban population have led the people use the recreational areas in the vicinity of the cities. However, these increasing attractive areas are relatively far from meeting these high demands. Hence, there has been an increasing demand for introducing new recreational areas to be allocated nearby the cities by taking the demands and tendencies of the users into account. Planning and design practices that will refer to the recreational tendencies and demands of the users are able to provide the best solutions which then could meet the recreational needs of the users. According to the results of this study, it was concluded that transportation problems and crowd are among the main reasons that restrict the usage of this recreational area. The user density may also lead to maintenance problems within the area. These findings indicate the significance of the recreational areas for the people today. The study also revealed that the food and beverage facilities, infrastructure possibilities and the existence of activities that will enable the people to conduct recreational activities were the prime reasons behind the participants’ preferences to visit Ağaçköy Regulator Recreation Area. Moreover, 19% of the participants stated that the recreational areas should have been designed compatible with the needs of the handicapped. The participants also suggested that the capacities of the playgrounds and sport fields should have been improved in accordance with the intensive usage periods of these areas.